

**WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI**
Wojciech Kutyla

KAP – 4101-07-04/2013

P/13/020

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Tekst ujednolicony
zgodnie z treścią uchwały Nr 20/2014 Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z dnia 14 maja 2014 r.

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/13/020 – Realizacja polityki migracyjnej Polski w odniesieniu do cudzoziemców deklarujących polskie pochodzenie

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Departament Administracji Publicznej

Kontrolerzy 1. Cezary Domasik, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85492 z dnia 30 października 2013 r.
2. Piotr Dziwisz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85494 z dnia 30 października 2013 r.
3. Sebastian Krawczyk, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85493 z dnia 30 października 2013 r.
(dowód: akta kontroli str. 1-6)

Jednostka kontrolowana Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, 02-591 Warszawa, ul. Stefana Batorego 5

Kierownik jednostki kontrolowanej Bartłomiej Sienkiewicz, Minister Spraw Wewnętrznych
(dowód: akta kontroli str. 7-17)

Zakres przedmiotowy kontroli Działania Ministra Spraw Wewnętrznych¹ w zakresie realizacji polityki migracyjnej Polski odnoszącej się do cudzoziemców deklarujących polskie pochodzenie w zakresie:
1) realizacji zadań zdefiniowanych w dokumentach Rządu;
2) zadań realizowanych na podstawie rozwiązań przyjętych w aktach prawnych odnoszących się do cudzoziemców deklarujących pochodzenie polskie;
3) wykorzystania środków z budżetu państwa na pomoc udzielaną w ramach procesu repatriacji.

Okres objęty kontrolą Od 1 stycznia 2007 r. do 15 stycznia 2014 r., tj. do dnia zakończenia czynności kontrolnych. W celu uzyskania danych statystycznych dotyczących procesu repatriacji pozyskiwane były one od 2001 r.

Wykaz użytych skrótów:

- Minister - Minister Spraw Wewnętrznych (przed dniem 18 listopada 2011 r. – Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji),
- MSW lub Ministerstwo – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (przed dniem 18 listopada 2011 r. – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji),
- DOiR – Departament Obywatelstwa i Repatriacji MSW,
- Rządowy Program – dokument pn. *Rządowy Program Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą*, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 30 października 2007 r.,
- Polityka Migracyjna Polski – dokument pn. *Polityka migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania*, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 31 lipca 2012 r.,
- u.o.r. lub ustawa o repatriacji – ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji²,
- k.p.a. - ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego³.

¹ Przed dniem 18 listopada 2011 r. – Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

² Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 532 ze zm.

³ Dz. U. z 2013 r., poz. 267.

II. Ocena kontrolowanej działalności

W okresie objętym kontrolą Minister Spraw Wewnętrznych przygotował zmiany legislacyjne ustawy o repatriacji. Brał także czynny udział w pracach innych organów i organizacji, których celem były zmiany przepisów dotyczących ułatwienia powrotu do kraju osób pochodzenia polskiego.

W Ministerstwie wprowadza się nowy system informatyczny w celu zwiększenia, w stosunku do poprzedniego, funkcjonalności z zakresu zasobu informacji oraz wiedzy o repatriacji i repatriantach. Nie zorganizowano jednak systemu zapewniającego efektywną realizację celów i zadań przewidzianych dla MSW w „Rządowym Programie Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą” z 2007 r. Działania Ministra Spraw Wewnętrznych w latach 2007-2012 nie doprowadziły do osiągnięcia celów strategicznych określonych w tym programie. W MSW nie był realizowany obowiązek sporządzania kwartalnych informacji oraz rocznych sprawozdań z jego realizacji.

Mimo, że Rada Ministrów 31 lipca 2012 r. przyjęła dokument „Polityka Migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania”, to do zakończenia kontroli nie wprowadzono w życie planu jego wdrażania.

Ponadto w działalności Ministerstwa stwierdzono – w badanym obszarze – następujące nieprawidłowości:

- w systemie ewidencji nie zapewniono rzetelności danych dotyczących repatriacji,
- nieterminowo prowadzono działania w postępowaniach w sprawie wyrażenia zgody na wydanie wizy w celu repatriacji,
- nierzetelnie dokumentowano prowadzone postępowania w sprawach wyrażania zgody na wydanie wizy krajowej w celu repatriacji lub przyrzeczenia jej wydania,
- decyzje o udzieleniu pomocy finansowej repatriantom były wydawane w terminach uniemożliwiających wypłacanie pomocy w ciągu 60 dni od dnia przekroczenia przez nich granicy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania Ministra Spraw Wewnętrznych w zakresie realizacji zadań zdefiniowanych w dokumentach Rządu, odnoszących się do cudzoziemców deklarujących pochodzenie polskie

1.1 Działania Ministra podejmowane w celu realizacji zadań określonych w Rządowym Programie Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej⁴, koordynacja działań związanych z polityką migracyjną państwa należy do działu sprawy wewnętrzne, którym kieruje Minister Spraw Wewnętrznych.

Zadania Ministra Spraw Wewnętrznych we wskazanym wyżej zakresie zostały również zdefiniowane w dokumentach rządowych, tj.:

- *Rządowym Programie Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą*, przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 30 października 2007 r.,
- *Polityce Migracyjnej Polski – stan obecny i postulowane działania*, przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 31 lipca 2012 r.

W Rządowym Programie określono m.in. cele strategiczne polityki polonijnej (pkt 1.3) i podstawowe kierunki działań. Do głównych celów strategicznych zaliczono m.in. ułatwienie powrotu do kraju Polakom i osobom polskiego pochodzenia. Celami szczegółowymi w tym zakresie były: rozwinięcie akcji repatriacyjnej obejmującej tereny dawnego ZSRR, z wyjątkiem krajów zwartego zamieszkiwania polskiej mniejszości (kierunek 6 pkt 3) oraz ułatwienie przyjazdu i osiedlania się w Polsce wszystkim zainteresowanym osobom

⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 743 ze zm.

polskiego pochodzenia (kierunek 6 pkt 4). Kwestie te znajdowały się w zakresie właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych.

Zgodnie z zapisami Rządowego Programu, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zobowiązane było do realizacji czterech zadań w ramach dwóch Działów tego programu, tj. *Regulacje systemowe zmierzające do rozwinięcia akcji repatriacyjnej* (1) i *Repatriacja* (2). Terminy realizacji zadań z Działu nr 2, tj. *wydawanie zgody na wydanie wizy repatriacyjnej*⁵ oraz *prowadzenie bazy Rodak*⁶, określono jako ciągłe. Do września 2008 r., w ramach ww. Działu nr 1, należało przeprowadzić nowelizację *ustawy o repatriacji*, której celem było zwiększenie liczby przyjmowanych osób (docelowo około 1000 rocznie), przejęcie opieki nad repatriantami przez administrację centralną oraz stworzenie kompleksowego systemu opieki nad repatriantami. Do czerwca 2008 r. należało znnowelizować *ustawę o cudzoziemcach* w celu zniesienia opłat pobieranych od stypendystów RP (osób polskiego pochodzenia) za wydawane zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony.

W okresie 2009-2012 przewidywano ewaluację działań prowadzonych w latach wcześniejszych, a także kontynuowanie zadań ciągłych, które wynikają z przebiegu procesu repatriacji.

Realizacja ww. zadań ciągłych wynikała również z uregulowań zawartych m.in. w ustawie o repatriacji w art. 12b i rozdziale 7 dotyczącym ewidencji i rejestrów oraz przetwarzania danych.

(dowód: akta kontroli str. 2350-2351)

W okresie objętym kontrolą zadania określone w Rządowym Programie należały głównie do kompetencji Departamentu Obywatelstwa i Repatriacji MSW⁷.

(dowód: akta kontroli str. 7-140, 177-193, 2106-2234)

Kontrola wykazała, że Minister nie wyznaczył szczegółowego harmonogramu realizacji zadań wskazanych w Rządowym Programie oraz mierników ich wykonania. Z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora DOiR Pana Eugeniusza Ścibka wynika, że zadania, o których mowa w Rządowym Programie dotyczące wydawania zgód na wydanie wizy repatriacyjnej oraz prowadzenia bazy Rodak realizowane były na bieżąco zgodnie z wpływem wniosków o wydanie wizy repatriacyjnej. Ponadto, Dyrektor DOiR Pan Mateusz Sora podał, że w MSW również na bieżąco dokonywano ewaluacji realizacji zadań zawartych w Rządowym Programie (podstawową wielkością wpływającą na ocenę była liczba repatriujących się w danym roku osób). W wyniku oceny formułowane były propozycje zmian przepisów, których zasadniczym celem było zwiększenie liczby repatriantów.

(dowód: akta kontroli str. 177-193, 1564-1750)

Z danych statystycznych dotyczących okresu od 2007 r. do 2012 r.⁸ wynika, że liczba repatriantów, tj. osób polskiego pochodzenia, które przybyły do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji z zamiarem osiedlenia się na stałe⁹, z wyjątkiem 2011 r., systematycznie spadała. Dane w ww. zakresie przedstawia poniższe zestawienie:

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba repatriantów	243	219	165	147	193	123

(dowód: akta kontroli str. 1983-1985)

⁵ Szczegółowy opis realizacji zadania w punkcie 2.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

⁶ Szczegółowy opis realizacji zadania w punkcie 2.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

⁷ Organem właściwym w sprawach cudzoziemców zamierzających osiedlić się w Polsce był Urząd do Spraw Cudzoziemców. Prace nad nową ustawą o cudzoziemcach prowadzone były przede wszystkim przez ten podmiot.

⁸ Dane ustalone w oparciu o zawartość rocznych sprawozdań przesyłanych do MSW przez wojewodów oraz poświadczenia obywatelstwa polskiego, które są dołączane do akt każdej sprawy.

⁹ Definicja repatrianta została zawarta w art. 1 ust. 2 ustawy o repatriacji.

Z danych statystycznych dotyczących okresu od 2007 r. do 2012 r.¹⁰ wynika, że liczba osób, którym wydano decyzję o przyrzeczeniu wydania wize w celu repatriacji systematycznie rosła. Dane w ww. zakresie przedstawia poniższe zestawienie:

	wg stanu na koniec 2007	wg stanu na koniec 2008	wg stanu na koniec 2009	wg stanu na koniec 2010	wg stanu na koniec 2011	wg stanu na koniec 2012
Liczba osób, którym wydano decyzję o przyrzeczeniu wydania wize w celu repatriacji	1476	1577	1701	1791	1871	1937

(dowód: akta kontroli str. 194-221)

Według stanu na dzień 21 listopada 2013 r. repatriacją do Polski zainteresowanych było 2625 osób, tj. tyle było zarejestrowanych w prowadzonej przez MSW bazie Rodak. Stanowi ona ewidencję tych osób, które ubiegają się o repatriację do Polski, jednakże nie stworzono im warunków koniecznych do osiedlenia się.

(dowód: akta kontroli str. 1751-1767)

Według stanu na dzień 8 stycznia 2014 r.¹¹ najstarszym wnioskiem zarejestrowanym w DOiR, w którym wnioskodawca w dalszym ciągu oczekuje na repatriację do Polski, tj. posiada wydaną w dniu 30 kwietnia 2002 r. decyzję o przyrzeczeniu wydania wize w celu repatriacji, była sprawa nr DRO.I/641-1836/01. Wniosek o wydanie wize wpłynął do MSW w dniu 24 kwietnia 2001 r. Zastępca Dyrektora DOiR wyjaśnił, że w tej sprawie wnioskodawca nie był zainteresowany dotychczas przedstawianymi ofertami osiedlenia się w Polsce.

(dowód: akta kontroli str. 171-176, 2292-2299)

W okresie objętym kontrolą w MSW podejmowano działania mające na celu nowelizację ustawy o repatriacji. I tak:

1) W 2007 r. powstał projekt ustawy o stwierdzeniu polskiego pochodzenia, który był efektem prac Zespołu powołanego dla jego opracowania¹². Projekt ten miał uchylić przepisy ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji.

W dniu 16 marca 2007 r. projekt ten został przekazany do uzgodnień wewnątrzresortowych. Po uzgodnieniach i uwzględnieniu zgłoszonych uwag, projekt, w celu dalszego procedowania, został przekazany Sekretarzowi Stałego Komitetu Rady Ministrów. Projekt uwzględniono w planie pracy Rady Ministrów z terminem przedłożenia we wrześniu 2007 r. Dalsze prace legislacyjne nie były kontynuowane.

2) Jesienią w 2012 r. DOiR podjął nieformalne robocze konsultacje w celu wypracowania nowych założeń zmian w ustawie o repatriacji. Uczestniczyli w nich m.in. przedstawiciele Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Komitetu Obywatelskiego „Powrót do Ojczyzny”. W związku z faktem, iż repatriacja odbywa się głównie w oparciu o zaproszenia gmin, w celu doprecyzowania zakresu zmian, uznano za konieczne przeprowadzenie konsultacji z przedstawicielami samorządu terytorialnego. DOiR przeprowadził badania ankietowe oraz spotkania z władzami samorządowymi. Sporządził również analizę kosztów realizacji programów wsparcia dla repatriantów finansowanych z budżetów: Warszawy, Gdańska, Krakowa, Wrocławia i Szczecina. Efektem ww. prac było opracowanie propozycji nowelizacji ustawy o repatriacji, która w czerwcu 2013 r. została przekazana przez DOiR do sejmowej Podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia obywatelskiego projektu ustawy o powrocie do Rzeczypospolitej Polskiej osób pochodzenia polskiego deportowanych i zesłanych przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich. W Ministerstwie brak jest informacji co do dalszych prac nad przedłożonym

¹⁰ Dane ustalone w oparciu o zawartość systemu SI POBYT.

¹¹ Ustaleń dokonano na podstawie przeprowadzonych oględzin Modułu Repatriant systemu informatycznego o nazwie „Pobyt v.2”.

¹² Zespół do opracowania projektu ustawy o stwierdzeniu polskiego pochodzenia i repatriacji został powołany Zarządzeniem Nr 56 z dnia 8 listopada 2006 r. Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Komisji projektem. Jak wyjaśnił Dyrektor DOiR, minister właściwy ds. wewnętrznych nie posiada kompetencji do monitorowania prac legislacyjnych Sejmu RP.

(dowód: akta kontroli str. 2235-2243)

Ponadto z udziałem MSW w 2009 r. powstały założenia do projektu ustawy o uprawnieniach osób posiadających polskie pochodzenie opracowane przez Grupę Roboczą ds. Repatriacji działającą od 2008 r. przy Międzyresortowym Zespole do Spraw Polonii i Polaków za Granicą¹³. Wprowadzenie tej ustawy miało na celu usystematyzowanie i kompleksowe uregulowanie przepisów z zakresu stwierdzania polskiego pochodzenia oraz uprawnień przysługujących osobom, których polskie pochodzenie zostanie stwierdzone zgodnie z ustawą. Uzgodnione założenia nowej regulacji prawnej zostały przekazane do Kancelarii Senatu RP i stały się podstawą senackiej inicjatywy legislacyjnej, której celem było wprowadzenie zmian mających na celu zintensyfikowanie i usprawnienie procesu repatriacji. Taką inicjatywę podjął Senat RP w dniu 17 marca 2011 r. przyjmując uchwałę w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw. Projekt zgodnie z procedurą zastał wniesiony do Sejmu RP w dniu 18 marca 2011 r. Przygotowane przez DOiR stanowisko Rządu wobec niniejszego projektu zostało przesłane do łaski marszałkowskiej w dniu 26 lipca 2011 r.

Dodać trzeba, że w 2010 r. DOiR przygotował i uzgodnił projekt stanowiska rządowego w związku z podjęciem przez Sejm prac nad obywatelskim projektem ustawy o powrocie do Rzeczypospolitej Polskiej osób pochodzenia polskiego deportowanych i zesłanych przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich. Sejm VII kadencji podjął prace nad projektem i zobowiązał rząd do ponownego zajęcia stanowiska w tej kwestii. Minister Spraw Wewnętrznych opracował nowe stanowisko wobec przedłożonego projektu, które zostało zaakceptowane przez Radę Ministrów w trybie obiegowym w dniu 26 lipca 2013 r. i przekazane do dalszych prac w Sejmie.

(dowód: akta kontroli str. 1564-1750)

Zastępca Dyrektora DOiR poinformował m.in., że (...) *główną przeszkodą zniechęcającą samorządy do angażowania się w akcję repatriacyjną, a tym samym mającą decydujący wpływ na ilość zaproszeń jest interpretacja przepisów ustawy o finansach publicznych przyjęta przez Ministra Finansów. Zakłada ona, że środki z rezerwy celowej na repatriację nie mogą być wykorzystane przez samorządy na realizację zadań własnych. Wielokrotnie kierowane przez MSWiA propozycje zmian interpretacji stanowiska napotykały jednoznacznie negatywne stanowisko MF. Stanowisko MF w istocie oznacza, że środki z rezerwy celowej na repatriację mogą być wykorzystane tylko na ściśle określone w ustawie cele, które nie definiują wielu innych kosztów ponoszonych przez samorządy ze środków własnych. Oznacza to, że w obecnym stanie prawnym gminy angażujące się w repatriację ponoszą dodatkowe koszty, podczas gdy kwota z rezerwy celowej nie może zostać w pełni wykorzystana. Niestety, to stanowisko MF było podtrzymywane również w trakcie ustalania stanowiska rządu wobec projektu obywatelskiego, jak też przy opracowaniu nowego projektu ustawy. Mając na względzie uwagi przedstawicieli samorządów gminnych, odnośnie sposobu rozliczenia dotacji, określonej w art. 21 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji – MSWiA wielokrotnie zwracało się do Ministerstwa Finansów z prośbą o zmianę stanowiska. Planowane zmiany miały umożliwić gminom wykorzystanie pieniędzy pochodzących z budżetu państwa na realizację zadań własnych. Ustalono jedynie, że w obecnym stanie prawnym, za podstawę rozliczenia można przyjąć: szczegółowe rozliczenie kosztów poniesionych przez gminę w związku z zapewnieniem repatriantowi lokalu mieszkalnego (remont, adaptacja) albo operat szacunkowy stanowiący wycenę wartości nieruchomości dokonany przez biegłego rzeczoznawcę (...).*

Uzgodnione stanowisko w kwestii rozliczania dotacji, o której mowa w art. 21 ustawy o repatriacji zostało przesłane oficjalnym pismem do wszystkich Dyrektorów Wydziałów Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców w Urzędach Wojewódzkich celem dalszego stosowania (...).

(dowód: akta kontroli str. 1564-1750)

Odnośnie zadania ujętego w Rządowym Programie, dotyczącego prowadzenia bazy Rodak ustalono, iż od dnia 13 grudnia 2013 r. w DOiR wdrażany był Moduł Repatriant w systemie

¹³ W skład Grupy Roboczej ds. Repatriacji weszli m.in. przedstawiciele DOiR.

informatycznym o nazwie „Pobyt v.2” (wersja systemu: 1.18.7)¹⁴ (zwany dalej moduł Repatriant).

Moduł Repatriant stanowi kompleksowy system, który według stanu na dzień 30 grudnia 2013 r., nie zawierał wielu elementów wskazanych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 czerwca 2001 r. w sprawie określenia wzorów ewidencji i rejestrów prowadzonych w postępowaniu w sprawie repatriacji oraz sposobu przetwarzania danych zawartych w tych ewidencjach i rejestrach¹⁵. W module Repatriant nie zawarto m.in. możliwości wpisywania danych dotyczących¹⁶:

- a) innych źródeł utrzymania (w zakresie ewidencji lokali mieszkalnych i źródeł utrzymania dla repatriantów, prowadzonej na podstawie art. 29 ustawy o repatriacji),
- b) prześladowań politycznych i narodowościowych, stanu zdrowia oraz oczekiwań co do zapewnienia warunków na osiedlenie się (w zakresie ewidencji osób ubiegających się o wydanie krajowej w celu repatriacji i członków ich rodzin nieposiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zapewnionego lokalu mieszkalnego lub źródła utrzymania, prowadzonej na podstawie art. 30 ustawy o repatriacji).

Ponadto, brak było funkcji umożliwiającej wykonywanie zbiorczych raportów.

(dowód: akta kontroli str. 141-193)

Dyrektor DOiR wyjaśnił m.in., że: *System Pobyt v.2 jest wdrażany od 13 grudnia 2013 r. (...) powstał jako gruntownie zmodernizowana aplikacja Systemu Pobyt. Założeniem modernizacji było, iż podstawową wartością w nim rejestrowaną, umożliwiającą przeszukiwanie systemu w różnych jego modułach będą dane osobowe cudzoziemca. Dlatego też wprowadzanie danych odbywa się w sposób zestandaryzowany na potrzeby całego systemu. Modyfikacje polegające na wprowadzaniu dodatkowych danych są możliwe na poziomie poszczególnych modułów (...) System Pobyt v.2 znajduje się na etapie wdrażania. Dotychczas został przeprowadzony transfer danych z poprzedniego systemu Pobyt, obecnie sprawdzana jest jego funkcjonalność przez użytkowników i przekazywane wykonawcy uwagi w zakresie problemów związanych z działaniem nowej aplikacji. Opisane w wyniku oględzin systemu przez kontrolerów NIK zastrzeżenia wynikają z faktu, iż konieczne są korekty systemu, gdyż dane nie są dostępne w pełnym zakresie (...).*

Ponadto, Dyrektor DOiR wyjaśnił m.in., że nie było przypadków zgłoszeń do systemu innych źródeł utrzymania. Dane dot. prześladowań politycznych i narodowościowych, stanu zdrowia należą do danych wrażliwych, dla których GODO przewiduje podwyższony system zabezpieczeń i ochrony. Dotyczyłoby to więc nie tylko stacji znajdujących się w Wydziale ds. Repatriacji MSW, ale wszystkich stacji podłączonych do SI Pobyt.

(dowód: akta kontroli str. 177-193)

Zastępca Dyrektora DOiR wyjaśnił m.in., że: *Zgodnie z założeniami nowy system informatyczny Pobyt v. 2 nie przewidywał funkcjonalności umożliwiającej sporządzanie zbiorczych raportów (statystyk). Funkcjonalność taką zapewni nowoczesny, specjalistyczny program tzw. hurtownia danych, dla którego równolegle prowadzony przetarg publiczny, z przyczyn formalnych nie został rozstrzygnięty w zakładanym czasie tj. do końca 2013 r. Uruchomienie hurtowni danych jest przewidywane do końca II kwartału 2014 r.*

Krótkotrwała przerwa w zakresie możliwości pozyskiwania zbiorczych informacji na temat danych zawartych w ewidencjach i rejestrach, o których mowa w rozdziale 7 ustawy z dnia 9 listopada o repatriacji, nie zakłóca prawidłowego prowadzenia bieżących postępowań. Całość zarejestrowanych danych jak i zdarzeń prawnych jest utrwalona w wersji papierowej w postaci akt osobowych znajdujących się w Wydziale ds. Repatriacji.

(dowód: akta kontroli str. 2292-2300)

¹⁴ System ten powstał jako gruntownie zmodernizowana aplikacja Systemu Pobyt, który funkcjonował w MSWiA od 2007 roku i był wykorzystywany do rejestracji zdarzeń wskazanych w rozdziale 7 ustawy o repatriacji.

¹⁵ Dz. U. z 2001 r. Nr 73, poz. 778 ze zm.

¹⁶ Ustaleń dokonano na podstawie przeprowadzonych oględzin.

W przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niezrealizowanie obowiązków sprawozdawczych wynikających z Rządowego Programu.

W myśl postanowień pkt 2.1 Rządowego Programu, określającego zasady współpracy organów administracji rządowej w sferze polityki polonijnej, resorty odpowiedzialne za realizację Programu sporządzają kwartalne informacje oraz roczne sprawozdania z realizowanych zadań.

Kontrola wykazała, że MSW nie sporządzało takich informacji i sprawozdań. Zdaniem NIK, przedłożonych w toku kontroli informacji o przebiegu repatriacji, sporządzonych za poszczególne lata 2007-2012, nie można uznać za sprawozdania, o których mowa w Rządowym Programie. Potwierdza to m.in. treść tych informacji, gdzie brak jest bezpośrednich odniesień do Rządowego Programu oraz wyjaśnienia Naczelnika Wydziału do Spraw Repatriacji DOiR Pana Tomasza Janika, w których podano m.in., że: (...) *przedmiotowe informacje o przebiegu repatriacji w poszczególnych latach w okresie od 2009 do 2012 roku, są dokumentami sporządzanymi na wewnętrzne potrzeby Departamentu Obywatelstwa i Repatriacji (...).*

(dowód: akta kontroli str. 177-193, 194-202, 222-350)

2. Niezapewnienie rzetelnych danych dotyczących problematyki repatriacji.

Kontrola wykazała niespójność danych w zakresie liczby: wydanych postanowień wyrażających zgodę na wydanie wizy repatriacyjnej, odwołań złożonych do Ministra od decyzji wojewodów w sprawie uznania za repatrianta i odwołań od decyzji konsulów w sprawie stwierdzenia polskiego pochodzenia. I tak:

a) Tabela nr 1.

ROK	LICZBA WYDANYCH POSTANOWIEŃ WYRAŻAJĄCYCH ZGODĘ NA WYDANIE WIZY REPATRIACYJNEJ	
	wg danych zawartych w systemie informatycznym MSW SI POBYT	wg danych zawartych w dokumentach MSW pn. „Informacja o przebiegu repatriacji (...)” (za lata od 2009 do 2012)
2009	30	27
2010	20	24
2011	23	17
2012	10	20

(dowód: akta kontroli str. 262-350, 412-421, 2062-2067)

Dyrektor DOiR wyjaśnił m.in., że: (...) *Dane statystyczne w powyższym zakresie, zamieszczone w corocznej „Informacji o przebiegu repatriacji”, sporządzane są na podstawie prowadzonych w danym roku kalendarzowym comiesięcznych informacji o wydanych postanowieniach, które przygotowywane są przez pracowników prowadzących postępowania. SI POBYT zawiera dane rejestrowane na poszczególnych etapach procedowania danego wniosku o wydanie wizy repatriacyjnej. Z uwagi na zdarzające się usterki systemu informatycznego wystąpić mogły sytuacje, w których system zarejestrował więcej niż jednokrotnie dane postanowienie lub nie dokonał rejestracji w ogóle, co nie było możliwe do wychwycenia w chwili sporządzania raportu. Zatem różnice widoczne w liczbie wydanych postanowień, pomiędzy informacją sporządzaną na podstawie sprawozdań pracowników a danymi wygenerowanymi z SI POBYT wynikają z błędów systemu informatycznego.*

(dowód: akta kontroli str. 2062-2067)

b) Tabela nr 2.

	wg danych zawartych w zestawieniach przekazanych kontrolerom NIK w toku kontroli	wg danych zawartych w raportach z systemu SI POBYT
Liczba odwołań złożonych do Ministra od decyzji wojewodów w sprawie uznania za repatrianta w latach 2009 – 2013 (I półrocze)	16	10
Liczba odwołań złożonych do Ministra od decyzji konsułów w sprawie stwierdzenia polskiego pochodzenia w latach 2009 – 2013 (I półrocze)	3	2
Liczba osób, którym Minister udzielił zgodę na wydanie wize w celu repatriacji w latach 2009 – 2013 (I półrocze)	91	108
Liczba osób, którym Minister udzielił zgodę na wydanie decyzji o przyrzeczeniu wydania wize w celu repatriacji w latach 2009 – 2013 (I półrocze)	707	745

Dyrektor DOI R wyjaśnił że, MSW/MSWiA każdorazowo rejestruje w systemie decyzję wydaną w sprawie odwołania od decyzji wojewody w sprawie uznania za repatrianta. Jednakże w sytuacji, kiedy wojewoda nie dokonał rejestracji decyzji w pierwszej instancji MSW/MSWiA nie ma możliwości zarejestrowania orzeczenia zapadłego w drugiej instancji. Stąd najprawdopodobniej różnica pomiędzy liczbą faktycznie wydanych decyzji, a liczbą zarejestrowanych w systemie. MSW zwracał się podczas narad z przedstawicielami Wojewódzkich Wydziałów Spraw Obywatelskich i Cudzoziemskich z prośbą o rzetelne prowadzenie rejestrów, w tym ich uzupełnienie w powyższym zakresie.

Jednostkowa różnica widoczna w liczbie zarejestrowanych odwołań od decyzji konsułów w sprawie stwierdzenia polskiego pochodzenia, a liczbie wydanych decyzji w powyższym zakresie może wynikać z niedoskonałości systemu informatycznego Pobyt.

SI Pobyt zawiera dane rejestrowane na poszczególnych etapach procedowania danego wniosku o wydanie wize repatriacyjnej. Z uwagi na zdarzające się usterki systemu informatycznego wystąpić mogły sytuacje, w których system zarejestrował więcej niż jednokrotnie dane postanowienie, co nie było możliwe do wychwycenia w chwili rejestracji.

(dowód: akta kontroli str. 203-210, 411-445, 451, 2235-2243, 2367-2369)

c) Niezapewnienie rzetelnych danych dotyczących problematyki repatriacji potwierdzają także rozbieżności pomiędzy danymi posiadanymi przez MSW i danymi przekazanymi kontrolerom w toku kontroli w Konsulacie Generalnym w Irkucku.

Tabela nr 3.

ROK	LICZBA OSÓB, WOBEC KTÓRYCH WYRAŻONO ZGODĘ NA PRZYRZECZENIE WYDANIA WIZY W CELU REPATRIACJI W KONSULACIE GENERALNYM W IRKUCKU		
	wg danych zawartych w zestawieniach przekazanych w toku prowadzonej w MSW kontroli	wg danych zawartych w zestawieniach przekazanych NIK w związku z przygotowaniem kontroli	wg danych zawartych w zestawieniach przekazanych kontrolerom w trakcie kontroli Konsulatu Generalnego w Irkucku
2001	-	-	0
2002	-	-	0
2003	-	-	0
2004	-	-	0
2005	-	-	1
2006	-	2	4
2007	6	7	7
2008	7	5	5
2009	7	-	1
2010	8	-	6
2011	8	-	14
2012	18	9	9
2013 (I POŁOWA)	20	5	5

d) Tabela nr 4.

ROK	LICZBA OSÓB, WOBEC KTÓRYCH WYDANO DECYZJĘ O UZNANIU ZA OSOBĘ POLSKIEGO POCHODZENIA W KONSULACIE GENERALNYM W IRKUCKU	
	wg danych zawartych w zestawieniach przekazanych NIK w związku z przygotowaniem kontroli	wg danych zawartych w zestawieniach przekazanych kontrolerom w trakcie kontroli Konsulatu Generalnego w Irkucku
2001	-	0
2002	-	0
2003	-	0
2004	2	2
2005	10	7
2006	8	8
2007	5	8
2008	7	8
2009	3	3
2010	7	16
2011	3	5
2012	14	16
2013 (I POŁOWA)	3	4

e) Tabela nr 5.

ROK	LICZBA OSÓB, KTÓRE ZŁOŻYŁY WNIOSKI O UDZIELENIE WIZY W CELU REPATRIACJI W KONSULACIE GENERALNYM W IRKUCKU	
	wg danych zawartych w zestawieniach przekazanych NIK w związku z przygotowaniem kontroli	wg danych zawartych w zestawieniach przekazanych kontrolerom w trakcie kontroli Konsulatu Generalnego w Irkucku
2001	-	0
2002	-	0
2003	-	0
2004	2	2
2005	8	8
2006	8	8
2007	8	8
2008	9	9
2009	4	4
2010	14	16
2011	4	4
2012	15	16
2013 (I POŁOWA)	3	4

(dowód: akta kontroli str. 219-220, 2074-2085, 2370-2374)

Zastępca Dyrektora DOiR wyjaśnił m.in. (odnośnie danych wykazanych w tabeli nr 3, 4 i 5), że *Najbardziej prawdopodobnym powodem występujących różnic (...) są różnice w czasie przepływu informacji. MSW rejestruje w systemie wnioski oraz decyzje, które do niego wpływają z poszczególnych konsulatów. Często jest tak, iż przyjęte przez konsula w danym roku wnioski jak również wydane przez niego decyzje wpływają w innym roku niż zostały przyjęte czy wydane. Należy pamiętać, że korespondencja od jak i do konsula przesyłana jest za pośrednictwem poczty dyplomatycznej, która ze swej natury nie jest regularnym połączeniem. Tak więc różnice w dacie sporządzenia poszczególnych zestawień powodują powstanie przedmiotowych różnic.*

(dowód: akta kontroli str. 2074-2085)

1.2 Działania podejmowane w celu realizacji zadań określonych w Polityce Migracyjnej Polski – stan obecny i postulowane działania

Opis stanu faktycznego

W Polityce Migracyjnej Polski zawarto opis koncepcji polityki migracyjnej, a także ogólne wnioski i rekomendacje dotyczące tego obszaru. W dokumencie tym nie ujęto szczegółowego katalogu podejmowanych działań, propozycji rozwiązań mających na celu realizację przyjętych założeń oraz nie wskazano podmiotów odpowiedzialnych za ich wdrożenie. Prace nad Polityką Migracyjną Polski prowadził od 2009 r. międzyresortowy Zespół do Spraw Migracji, który jest organem pomocniczym Prezesa Rady Ministrów¹⁷.

W Polityce Migracyjnej Polski zapisano m.in., że:

- a) korekty wymaga przyjęty przez ustawodawcę w 2000 r. model akcji repatriacyjnej, gdyż regulacje zawarte w ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji nie zapewniają szybkiej repatriacji wszystkim zainteresowanym,
- b) w dalszej fazie prac dokument „Polityka Migracyjna Polski” zostanie uzupełniony o Plan Działania, zawierający propozycje rozwiązań mających na celu realizację przyjętych założeń, wraz ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wdrożenie oraz określeniem kosztów wprowadzanych instrumentów i źródeł finansowania planowanych wydatków,

Dyrektor DOiR poinformował m.in., że: w obecnym stanie prawnym intensyfikacja repatriacji nie jest możliwa, dlatego MSW/MSWiA w okresie będącym przedmiotem kontroli NIK podejmował szereg inicjatyw legislacyjnych (...). Niemniej na potrzeby realizacji zadań wskazanych w dokumencie pn. „Polityka Migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania” przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 31 lipca 2012 roku, Departament Obywatelstwa i Repatriacji zaproponował szczegółowy plan działania.

(dowód: akta kontroli str. 351-355, 2235-2290)

W toku kontroli ustalono, że plan wdrażania dla dokumentu: „Polityka Migracyjna Polski - stan obecny i postulowane działania”, opracowany przez zespół pod przewodnictwem Dyrektora Departamentu Polityki Migracyjnej MSW, nie został jeszcze przyjęty przez Radę Ministrów¹⁸.

(dowód: akta kontroli str. 2106-2234)

Dyrektor Departamentu Polityki Migracyjnej MSW Pani Monika Prus poinformowała, że: (...) prowadzone były działania związane z przygotowaniem planu wdrażania dla dokumentu: „Polityka migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania”. Podczas posiedzenia Zespołu do Spraw Migracji w dniu 28 września 2012 r. powołano ekspercką grupę roboczą, złożoną z przedstawicieli wszystkich instytucji reprezentowanych w Zespole. Na przewodniczącą grupy wskazano Dyrektora Departamentu Polityki Migracyjnej MSW. Grupa rozpoczęła prace w październiku 2012 r.; zorganizowano łącznie 10 posiedzeń, podczas których oceniono stopień realizacji wszystkich rekomendacji zawartych w dokumencie „Polityka migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania” oraz omawiano dotychczasowy oraz przyszły sposób ich wdrożenia. Przedstawiciele poszczególnych ministerstw oraz innych instytucji reprezentowanych w grupie, a także właściwych komórek organizacyjnych MSW przekazywali do Departamentu Polityki Migracyjnej informacje obejmujące ww. zagadnienia – wg właściwości merytorycznej. Powyższe informacje stanowiły podstawę dyskusji podczas posiedzeń grupy oraz dokonania oceny podejmowanych działań, a także stopnia wdrożenia rekomendacji. Szóste posiedzenie grupy roboczej, w dniu 5 czerwca 2013 r., było poświęcone rekomendacjom dotyczącym m.in. problematyki obywatelstwa i repatriacji – rekomendacje 5.2 i 5.3 (...)

Efektom prac grupy roboczej jest dokument: Plan wdrażania dla dokumentu „Polityka migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania”, który był omawiany podczas XV posiedzenia Zespołu do Spraw Migracji w dniu 29 października 2013 r. (...) Po ostatecznych konsultacjach w ramach Zespołu, Zespół przyjął w dniu 18 grudnia 2013 r. uchwałę Nr 18,

¹⁷ Zespół został utworzony na mocy zarządzenia Nr 12 Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2007 r. w sprawie utworzenia Zespołu do Spraw Migracji.

¹⁸ Według stanu na dzień 15 stycznia 2014 r., tj. dzień zakończenia czynności kontrolnych w MSW.

w której pozytywnie opiniuje plan wdrażania i upoważnia przewodniczącego Zespołu do skierowania planu wdrażania do zewnętrznych konsultacji (...). Dokument został skierowany do uzgodnień i konsultacji w dniach 20 grudnia 2013 r. oraz 3 stycznia 2014 r., został zamieszczony także na stronie podmiotowej BIP Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (...). Termin nadsyłania uwag upływa z dniem 31 stycznia 2014 r. (...).

(dowód: akta kontroli str. 2106-2234)

Dyrektor DOiR poinformował, że: w rozdziale 5 Planu wdrażania dot. obywatelstwa i repatriacji zwarta została rekomendacja 5.2, postulująca stworzenie jednolitego, spójnego systemu prawnego w zakresie stwierdzania polskiego pochodzenia i określenia katalogu uprawnień przysługującego cudzoziemcom posiadającym ten status. Propozycje zmiany przepisów w tym zakresie zostały zgłoszone w stanowisku Rządu z dnia 24 lipca 2013 r. do projektu ustawy o powrocie do Rzeczypospolitej Polskiej osób pochodzenia polskiego deportowanych i zesłanych przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, a także w propozycji nowelizacji ustawy o repatriacji, przekazanej Pani Poseł Joannie Fabisiak.

Głównym celem proponowanych zmian ma być stworzenie jednolitego, spójnego systemu prawnego w zakresie stwierdzania polskiego pochodzenia, które nie byłoby ograniczone terytorialnie. Wszyscy cudzoziemcy, którzy deklarują i posiadają dokumenty zawierające wpis o ich polskiej narodowości mogliby ubiegać się o stwierdzenie polskiego pochodzenia.

(dowód: akta kontroli str. 2235-2290)

Ocena
częstkowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Ministerstwo nie w pełni wywiązało się z realizacji zadań określonych w dokumentach Rządu.

2. Działania Ministra Spraw Wewnętrznych w zakresie zadań realizowanych na podstawie rozwiązań przyjętych w aktach prawnych odnoszących się do cudzoziemców deklarujących pochodzenie polskie

2.1. Postępowania w sprawie wyrażenia zgody na wydanie wizy krajowej w celu repatriacji lub przyrzeczenia jej wydania

Opis stanu
faktycznego

W okresie 2009 – 2013 (I półrocze) Minister wydał 673 postanowienia¹⁹ w sprawie wyrażenia zgód na wydanie wizy lub przyrzeczenia wydania wizy w celu repatriacji. Dane w poszczególnych latach przedstawia poniższe zestawienie:

Rok	Liczba postanowień wyrażających zgodę na wydanie wizy w celu repatriacji	Liczba postanowień wyrażających zgodę na wydanie decyzji o przyrzeczeniu wydania wizy w celu repatriacji	Łączna liczba postanowień w sprawie wyrażenia zgód na wydanie wizy lub przyrzeczenia jej wydania
2009	30	151	181
2010	20	78	98
2011	23	178	201
2012	19	102	121
2013 (I półrocze)	3	69	72

(dowód: akta kontroli str. 262-350, 411-421, 423-445)

Według informacji przedstawionej przez Pana Tomasza Janika Naczelnika Wydziału do Spraw Repatriacji DOiR, w latach 2009-2013 (I półrocze) nie było przypadków odmowy wydania wizy lub przyrzeczenia wydania wizy w celu repatriacji.

(dowód: akta kontroli str. 423-445)

¹⁹ Dane za okres 2009-2012 zostały ustalone na podstawie dokumentu pn. „Informacja o przebiegu repatriacji (...)” (za lata od 2009 do 2012). Dane za rok 2013 (I półrocze) zostały ustalone na podstawie SI Pobyt moduł Repatriant.

Badaniem objęto losowo wybraną dokumentację 10 postępowań o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji z lat 2009 – 2013 (I półrocze). Badanie przeprowadzono w zakresie prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań w sprawie wyrażenia zgody, o której mowa w art. 12b ustawy o repatriacji, zakończonych postanowieniem Ministra. I tak:

- we wszystkich zbadanych postępowaniach Minister Spraw Wewnętrznych wydał postanowienia stosownie do art. 12b ust. 1 u.o.r. w zw. z art. 106 § 1 i 5 k.p.a.,
- w przypadku dziewięciu postępowań²⁰ postanowienia Ministra w sprawie wyrażenia zgody na wydanie wizy w celu repatriacji lub przyrzeczenia jej wydania przekazywane były do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w celu przekazania przesyłką kurierską w ramach poczty dyplomatycznej. Ponadto, w jednym przypadku postanowienie wysłano bezpośrednio na adres w Polsce, pod którym przebywała wnioskodawczyni²¹.

(dowód: akta kontroli str. 592-815, 2354-2355)

Ustalone
nieprawidłowości

W wyniku kontroli ww. dokumentacji 10 postępowań o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niedochowanie, określonego w art. 106 § 3 k.p.a., dwutygodniowego terminu na zajęcie stanowiska przez Ministra w sprawie wyrażenia zgody na wydanie wizy w celu repatriacji lub przyrzeczenia jej wydania.

W siedmiu przypadkach²² po upływie od 15 do 57 dni od daty wpłynięcia do MSW kompletu dokumentacji od konsula Minister zwrócił się do ABW, Komendy Głównej Straży Granicznej, Komendy Głównej Policji o przekazanie informacji mających znaczenie dla prowadzonych postępowań.

(dowód: akta kontroli str. 592-662, 706-815)

Dyrektor DOiR wyjaśnił, że (...) *przy rozpatrywaniu spraw o wydanie wizy repatriacyjnej, jako sprawy szczególnie skomplikowanej stosowany jest dwumiesięczny termin załatwienia sprawy (...).*

Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora DOiR ww. postępowania prowadzone były w oparciu o art. 35 § 1-3 Kpa. W ocenie NIK artykuł ten nie znajduje tu zastosowania. Zgodnie z art. 106 § 1-5 k.p.a. jeżeli przepis prawa uzależnia wydanie decyzji od zajęcia stanowiska przez inny organ, tj. wyrażenia zgody na wydanie wizy w celu repatriacji, to jest on obowiązany przedstawić je niezwłocznie w drodze postanowienia, jednak nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia mu żądania. Ponadto, we wszystkich ww. postanowieniach Ministra Spraw Wewnętrznych jako podstawę ich wydania wskazano m.in. art. 106 k.p.a.

(dowód: akta kontroli str. 479-503)

2. Niewypełnienie wniosków o wydanie wizy w części VII adnotacje urzędowe.

W czterech z 10 spraw w formularzu wniosku o wydanie wizy w celu repatriacji nie wypełniono części VII. "Adnotacje urzędowe" w zakresie:

- a) rodzaju postanowienia w sprawie udzielenia zgody, daty jego udzielenia, imienia i nazwiska wraz ze stanowiskiem służbowym i podpisem osoby prowadzącej sprawę²³,
- b) numeru wydanej wizy wjazdowej w celu repatriacji, daty wydania wizy, daty nabycia obywatelstwa polskiego przez wnioskodawczynię wraz z kodem urzędu poświadczającego nabycie obywatelstwa polskiego²⁴,
- c) numeru identyfikującego wnioskodawcę oraz numeru systemowego wniosku²⁵,

(dowód: akta kontroli str. 627-705)

²⁰ Dot. spraw: DOiR.II.640-145/2011, DOiR.II.640-21/2012, DOiR.II.640-25/2013, DOiR.II.640-98/09, DOiR.II.640-30/13, DOiR.II.640-70/12, DOiR.II.640-3/09, DOiR.II.640-15/11, DOiR.II.640-55/10..

²¹ Dot. sprawy: DOiR.II.640-181/11.

²² Dot. spraw: DOiR.II.640-145/2011, DOiR.II.640-21/2012, DOiR.II.640-25/2013, DOiR.II.640-30/13, DOiR.II.640-70/12, DOiR.II.640-3/09, DOiR.II.640-15/11.

²³ Dot. sprawy: DOiR.II.640-25/2013.

²⁴ Dot. spraw: DOiR.II.640-98/09, DOiR.II.640-55/10.

²⁵ Dot. sprawy: DOiR.II.640-181/11.

Dyrektor DOiR wyjaśnił, że niewypełnienie ww. rubryk jest niedopatrzeniem pracownika prowadzącego sprawę, wynikiem przeoczenia, bądź zapomnienia.

(dowód: akta kontroli str. 479-503)

3. Niepodejmowanie przez Ministra działań w zakresie przygotowania propozycji zmian przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie określenia wzorów ewidencji i rejestrów prowadzonych w postępowaniu w sprawie repatriacji oraz sposobu przetwarzania danych zawartych w tych ewidencjach i rejestrach.

Dyrektor DOiR wyjaśnił m.in., że w związku z tym, iż trwają prace parlamentarne nad kolejnym projektem ustawy nie podejmowano prac legislacyjnych związanych z nowelizacją aktów wykonawczych do aktualnie obowiązującej ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji.

(dowód: akta kontroli str. 177-193)

NIK zwraca uwagę, że obowiązująca ustawa uchwalona została w 2000 r.

2.2 Wydawanie decyzji w procedurze odwoławczej w sprawach stwierdzenia polskiego pochodzenia, uznania za repatrianta oraz uznania za obywatela polskiego

Opis stanu faktycznego

W okresie 2009 – 2013 (I półrocze) do MSW wpłynęły trzy odwołania od decyzji konsulów w sprawie stwierdzenia polskiego pochodzenia. Badanie przeprowadzono w zakresie prawidłowości i terminowości realizacji procedur odwoławczych, a także obiegu dokumentacji pomiędzy organami zaangażowanymi w proces odwoławczy. W wyniku kontroli ustalono, że wszystkie odwołania zostały wniesione za pośrednictwem organu I instancji, który wydał decyzję w sprawie. W dwóch²⁶ z trzech przypadków odwołania zostały wniesione w ciągu 14 dni od daty wydania przedmiotowych decyzji. W jednym przypadku²⁷ w aktach sprawy znajdowało się wyłącznie odwołanie bez dowodu wniesienia go w terminie.

(dowód: akta kontroli str. 194-210, 562-591)

W wyniku przeprowadzonego badania ustalono, że od daty wpłynięcia odwołania do jego przekazania do organu odwoławczego mijało od ośmiu do 54 dni. Natomiast na podstawie przedłożonych kontrolerom NIK akt spraw nie było możliwości określenia terminu nadania przez konsulów przesyłek zawierających odwołania wraz z aktami spraw.

(dowód: akta kontroli str. 562-591)

Zastępca Dyrektora DOiR poinformował, że MSW nie podejmowało kroków w celu wyjaśnienia terminów przekazania przez konsulów odwołań do organu odwoławczego, a termin ten był związany z pocztą kurierską, która jest przesyłana średnio co dwa miesiące.

(dowód: akta kontroli str. 472-478)

Sprawy w postępowaniach odwoławczych od decyzji konsulów w przedmiocie stwierdzenia polskiego pochodzenia zostały załatwione w terminach od dziewięciu do 23 dni, tj. zgodnie z art. 35 § 3 k.p.a. W dwóch przypadkach²⁸ decyzje zostały wysłane bezpośrednio stronie pod adres wskazany w Polsce w terminie odpowiednio jednego i trzech dni od daty załatwienia sprawy, tj. wydania decyzji w przedmiotowej sprawie. Natomiast w jednym przypadku²⁹ decyzja została przekazana do MSZ w celu przekazania przesyłką kurierską w ramach korespondencji dyplomatycznych w terminie 12 dni od daty wydania decyzji w przedmiotowej sprawie.

(dowód: akta kontroli str. 562-591)

W okresie 2009–2013 (I półrocze) do MSW wpłynęły cztery odwołania od decyzji wojewodów w sprawie uznania za obywatela polskiego na podstawie art. 30 ust. 1 pkt.

²⁶ Dot. spraw: DOiR.II.642-2/09, DOiR.II.640-28/2012.

²⁷ Dot. sprawy: DOiR.II.642-1/09.

²⁸ Dot. spraw: DOiR.II.642-1/09, DOiR.II.642-2/09.

²⁹ Dot. sprawy: DOiR.II.640-28/2012.

7 ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim³⁰. Badaniem nie objęto jednego postępowania odwoławczego³¹, bowiem akta tej sprawy znajdowały się w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Warszawie. Badanie przeprowadzono w zakresie prawidłowości i terminowości realizacji procedury odwoławczej, a także obiegu dokumentacji pomiędzy organami zaangażowanymi w proces odwoławczy.

(dowód: akta kontroli str. 446-450, 2358-2366)

W wyniku kontroli ustalono, że wszystkie odwołania zostały wniesione w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji stronie, za pośrednictwem organu I instancji, który wydał decyzję, tj. stosownie do art. 129 § 1 i § 2 k.p.a. Organ I instancji, który wydał decyzję, przesłał odwołanie do MSW wraz z aktami sprawy w terminie siedmiu dni od dnia, w którym otrzymał odwołanie zgodnie z art. 133 k.p.a. W dwóch³² z powyższych trzech przypadków sprawy zostały załatwione odpowiednio w terminie jednego i 27 dni, tj. zgodnie z art. 35 § 3 k.p.a. Natomiast decyzje zostały wysłane stronom w terminach jednego do trzech dni od daty wydania decyzji w przedmiotowej sprawie. W jednym przypadku decyzja została wydana po 64 dniach od wpłynięcia odwołania, co było spowodowane koniecznością zapewnienia stronie dogodnego terminu do zapoznania się i wypowiedzenia co do zebranych dowodów i materiałów zgromadzonych w aktach sprawy³³ (dowód: akta kontroli str. 513-551)

W okresie 2009 – 2013 (I półrocze) do MSW wpłynęło 14 odwołań od decyzji wojewodów dotyczących uznania za repatrianta, z czego:

- a) 13 odwołań dot. uznania za repatrianta w trybie art. 41 ust. 1 u.o.r., tj. osób, które przed wejściem w życie u.o.r. nabyły obywatelstwo polskie na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim³⁴,
- b) jedno odwołanie dot. uznania za repatrianta w trybie art. 16 ust. 1 u.o.r., tj. osoby polskiego pochodzenia, która przed dniem wejścia w życie u.o.r. zamieszkiwała na stałe na terytorium³⁵, o którym mowa w art. 9 u.o.r. i przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, udzielonego w związku z pobieraniem nauki w szkole wyższej na podstawie przepisów o podejmowaniu i odbywaniu studiów przez osoby niebędące obywatelami polskimi,

(dowód: akta kontroli str. 194-210, 422, 2352-2353, 2356-2357)

Badaniem objęto jedno odwołanie³⁶ od decyzji wojewody w sprawie uznania za repatrianta prowadzone w trybie art. 16 ust. 1 u.o.r. Badanie przeprowadzono w zakresie prawidłowości i terminowości realizacji procedur odwoławczych, a także obiegu dokumentacji pomiędzy organami zaangażowanymi w proces odwoławczy. W powyższej sprawie nie stwierdzono nieprawidłowości. Odwołanie zostało wniesione w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji stronie, za pośrednictwem organu I instancji, który wydał decyzję, tj. stosownie do art. 129 § 1 i § 2 k.p.a. Organ I instancji, który wydał decyzję, przesłał odwołanie do MSW wraz z aktami sprawy w terminie siedmiu dni od dnia, w którym otrzymał odwołanie zgodnie z art. 133 k.p.a. Sprawa w postępowaniu odwoławczym została załatwiona w terminie 16 dni, tj. zgodnie z art. 35 § 3 k.p.a. Natomiast decyzja została wysłana stronie w terminie czterech dni od daty załatwienia sprawy, tj. wydania decyzji w przedmiotowej sprawie.

(dowód: akta kontroli str. 552-561)

³⁰ Dz. U. z 2012 r. poz. 161 ze zm.

³¹ Dot. sprawy: DOI-R-I-6251-3/13.

³² Dot. spraw: DOI-R-I-6251-14/13, DOI-R-I-6251-10/13. Uwaga: sprawa DOI-R-I-6251-10/13 została załatwiona w terminie 27 dni, tj. zgodnie z art. 35 § 3 i 5 k.p.a. (od wpłynięcia odwołania do organu odwoławczego do wydania decyzji minęło 39 dni). W powyższej sprawie zwrócono się do Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie o przekazanie akt wyłączonych postanowieniem wojewody z jawnej dokumentacji przedmiotowej sprawy. Stąd stosownie do 35 § 5 k.p.a. okres oczekiwania na dokumentację w przedmiotowej sprawie, tj. 22.04.2013 - 09.05.2013 nie został wliczony do biegu terminu.

³³ Dot.: DOI-R-I-6251-8/13.

³⁴ Dz. U. z 2000 r. Nr 28, poz. 353 ze zm.

³⁵ Terytorium obecnej Republiki Armenii, Republiki Azerbejdżańskiej, Republiki Gruzji, Republiki Kazachstanu, Republiki Kirgiskiej, Republiki Tadżykistanu, Republiki Turkmenistanu, Republiki Uzbekistanu albo azjatyckiej części Federacji Rosyjskiej.

³⁶ Dot. sprawy: DOI-R.II.641-2/09.

Ustalono
nieprawidłowości

Ocena
częstkowa

W badanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania w badanym obszarze.

3. Działania Ministra Spraw Wewnętrznych realizowane w celu efektywnego wykorzystania środków z budżetu państwa na pomoc udzielaną w ramach procesu repatriacji

3.1. Przyznawanie pomocy repatriantom, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o repatriacji

Opis stanu
faktycznego

Minister Spraw Wewnętrznych wydaje repatriantowi decyzję zasiłkową, która następnie jest przesyłana na wskazany przez wojewodę adres repatrianta w efekcie następujących działań:

- 1) złożeniu przez repatrianta, po przesiedleniu się do Polski, we właściwym miejscowo Urzędzie Stanu Cywilnego zagranicznych odpisów aktów stanu cywilnego,
- 2) wydaniu poświadczenia obywatelstwa polskiego dla repatrianta przez właściwego miejscowo wojewodę, na podstawie paszportu zagranicznego wraz z wklejoną i ostemplowaną przez Straż Graniczną wizą repatriacyjną oraz po przedstawieniu odpisów aktów stanu cywilnego sporządzonych przez polskiego Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego,
- 3) przesłaniu przez wojewodę przedmiotowego poświadczenia obywatelstwa polskiego do MSW wraz z informacją o miejscu osiedlenia się repatrianta.

Po uprawomocnieniu się decyzji zasiłkowej jest ona przesyłana przez Ministra do wykonania właściwemu miejscowo staroście.

Zastępca Dyrektora DOiR podał m.in., że: (...) *Z wieloletniej praktyki wiemy, że wypłaty dokonywane są na rzecz repatrianta niezwłocznie po otrzymaniu decyzji ostatecznej przez dany organ (...). Repatriant jeszcze przed przyjazdem do Polski jest poinformowany, że otrzyma pomoc finansową, niezależnie od swojej sytuacji finansowej w jakiej się znajduje (...). Szczegółową informację o sposobie i terminie udzielenia jednorazowej pomocy finansowej, o której mowa w art. 17 ust. 1 repatrianci uzyskują we właściwym miejscowo urzędzie wojewódzkim w trakcie procedury o poświadczenie obywatelstwa polskiego nabytego w drodze repatriacji.*

(dowód: akta kontroli str. 1258-1485, 2074-2085, 2292-2299)

Szczegółowym badaniem objęto wybraną do kontroli próbę 20 postępowań w sprawie przyznania i ustalenia pomocy finansowej repatriantom na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy o repatriacji, zakończonych decyzjami Ministra wydanymi w okresie od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 30 czerwca 2013 r.³⁷

(dowód: akta kontroli str. 1258-1485, 2052)

W wyniku przeprowadzonego badania ustalono m.in., że:

- W 12 spośród 20 zbadanych postępowań decyzja w sprawie przyznania oraz ustalenia pomocy wydana była w terminie nieprzekraczającym 7 dni od dnia wpływu do Ministra

³⁷ Badaniem objęto 20 postępowań zakończonych decyzjami Ministra z dnia: 7 kwietnia 2010 r. (nr wniosku 1289918), 13 lipca 2010 r. (nr wniosku 1452443), 4 kwietnia 2012 r. (nr wniosku 871111), 2 września 2009 r. (nr wniosku 494261), 8 października 2009 r. (nr wniosku 486876), 9 listopada 2009 r. (nr wniosku 808198), 4 grudnia 2009 r. (nr wniosku 1330102), 4 stycznia 2010 r. (nr wniosku 957513), 12 października 2010 r. (nr wniosku 868190), 3 stycznia 2011 r. (nr wniosku 1572453), 8 kwietnia 2011 r. (nr wniosku 510620), 4 lipca 2011 r. (nr wniosku 1621156), 11 października 2011 r. (nr wniosku 1769822), 3 stycznia 2012 r. (nr wniosku 1895252), 13 lipca 2012 r. (nr wniosku 1971293), 12 września 2012 r. (nr wniosku 310859), 4 stycznia 2013 r. (nr wniosku 1329701), 28 marca 2013 r. (nr wniosku 2271239), 11 kwietnia 2013 r. (nr wniosku 1299357), 24 czerwca 2013 r. (nr wniosku 818574).

poświadczenia polskiego obywatelstwa. W czterech przypadkach decyzję wydano w terminie nie dłuższym niż 14 dni, a w pozostałych czterech – nie dłuższym niż 30 dni.

- Minister przyznawał pomoc w kwotach zgodnych z art. 17 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o repatriacji, tj.:
 - w wysokości ceny biletu kolejowego drugiej klasy oraz równowartości ceny jednego biletu kolejowego drugiej klasy na pokrycie kosztów przewozu mienia (pomoc w zakresie pokrycia kosztów przejazdu od najbliższej jego miejsca zamieszkania za granicą stacji kolejowej do miejsca osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej);
 - w wysokości dwukrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" w kwartale poprzedzającym dzień przyznania pomocy, na każdego członka rodziny (pomoc na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie);
 - w wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na każde dziecko (pomoc w zakresie pokrycia kosztów związanych z podjęciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nauki przez małoletniego, podlegającego obowiązkowi szkolnemu w rozumieniu art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty).
- Minister przyznawał pomoc wszystkim uprawnionym osobom, tj. repatriantowi oraz przybywającym z nim do Rzeczypospolitej Polskiej członkom jego najbliższej rodziny, pozostającym we wspólnym gospodarstwie domowym (zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o repatriacji).
- Wszystkie zbadane decyzje w sprawie przyznania oraz ustalenia pomocy zostały wydane przez osoby odpowiednio do tego umocowane, tj. Dyrektora DOI R oraz jego Zastępcę.
- Akta spraw zawierały wszystkie dokumenty niezbędne do wydania decyzji. W prowadzonych postępowaniach nie stwierdzono błędów w dokumentacji, a stwierdzona omyłka (opisana poniżej w uwagach dotyczących badanej działalności) nie miała wpływu na kwotę wypłaconej pomocy. Wydane decyzje (numer i data wydania) znajdowały się w module Repatriant systemu informatycznego funkcjonującego w MSW o nazwie Pobyt v.2.

(dowód: akta kontroli str. 141-193, 1258-1485, 1903-1909, 2089-2100)

Ustalone
nieprawidłowości

Kontrola wykazała, że w przypadku 13 spośród 20 badanych postępowań, decyzje Ministra o udzieleniu pomocy finansowej repatriantom na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy o repatriacji nie były wydawane w terminach umożliwiających wypłacenie pomocy w ciągu 60 dni od dnia przekroczenia granicy przez repatrianta, tj. przedmiotowe decyzje były wydane lub stawały się prawomocne po upływie ww. 60 dni. Stan ustalony powyżej wynikał z faktu, że Minister uzależniał wydanie decyzji zasiłkowej od otrzymania od wojewody poświadczenia polskiego obywatelstwa przez repatrianta.

(dowód: akta kontroli str. 1258-1485, 2074-2085, 2292-2299)

Odnośnie uzależnienia wydania decyzji od złożenia przez repatrianta we właściwym miejscowo USC zagranicznych odpisów aktów stanu cywilnego, Zastępca Dyrektora DOI R wyjaśnił m.in., że: (...) *Jest to czynność szczególnie istotna, gdyż wpisu w Aktach Stanu Cywilnego dokonuje się w oparciu o tłumaczenie przysięgłe zagranicznych akt na język polski z jednoczesnym ustaleniem transkrypcji imienia i nazwiska w języku polskim. Na marginesie należy wskazać, iż wnioski o wydanie wiz repatriacyjnych sporządzane są w języku polskim i pisownia imion i nazwisk nie odpowiada zapisom w dokumentach sporządzanych w języku rosyjskim. Stąd częste są rozbieżności w pisowni. Dopiero w oparciu o ustalone przez Kierownika USC w akcie stanu cywilnego zapisy mogą być dokonywane wszelkie dalsze czynności urzędowe wobec obywatela polskiego, związane z wydaniem decyzji indywidualnie adresowanej oraz dokumentów takich jak dowód osobisty czy paszport. Dzięki ustalonej transkrypcji unika się rozbieżności w wydawanych decyzjach i dokumentach, a organy zyskują pewność co do adresata decyzji (...)*

Zastępca Dyrektora DOI R wyjaśnił m.in., że (...) *Często Rada Gminy podejmując uchwałę o zapewnieniu warunków do osiedlenia się dla rodziny repatrianta określa ogólne warunki, nie wskazując w uchwale konkretnego adresu delegując szczegółowe wykonanie uchwały*

na organ wykonawczy (wójta czy burmistrza). W przypadku repatriacji na zaproszenie prywatne, pochodzące od członków najbliższej rodziny zdarza się, że w chwili przesiedlenia się do Polski repatriant dokonuje najmu lokalu na wolnym rynku. W konsekwencji adres osiedlenia repatriantów w Polsce jest inny, niż wskazany w dokumentach załączonych do wniosku o wydanie wize. W związku z powyższym adres osiedlenia się repatrianta w Polsce ustalany jest po przybyciu do Polski. W tej sytuacji dopiero po otrzymaniu stosownej informacji od wojewody MSW zyskuje pewność co do adresata decyzji, brzmienia jego imienia i nazwiska, jego miejsca zamieszkania w Polsce oraz właściwości miejscowej i rzeczowej wojewody i starosty (...).

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę na pojedynczy przypadek nierzetelności w sporządzeniu decyzji zasiłkowej, tj. w uzasadnieniu decyzji z dnia 12 września 2012 r.³⁸ wydanej przez Ministra Spraw Wewnętrznych wskazano kwotę przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kwartale poprzedzającym dzień przyznania pomocy niezgodną z kwotą podaną w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 sierpnia 2012 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w drugim (właściwym) kwartale 2012 r.³⁹. W uzasadnieniu decyzji wskazano kwotę 3.646,09 zł, a w ww. komunikacie podano kwotę 3.496,82 zł. Dyrektor DOiR wyjaśnił, że stan ustalony powyżej wynikał z popełnionego błędu pisarskiego.

Dodać trzeba, że pomimo wpisania niewłaściwej kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, stanowiącej podstawę do wyliczenia wysokości pomocy na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie, Minister przyznał pomoc finansową repatriantowi w prawidłowej wysokości. (dowód: akta kontroli str. 1258-1485, 2074-2085, 2292-2299)

3.2. Działania w zakresie analizy wniosków o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów” składanych przez Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Spraw Zagranicznych oraz wojewodów

Opis stanu
faktycznego

W okresie od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 30 czerwca 2013 r. do Ministra wpłynęło łącznie 186 wniosków o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej "Pomoc dla repatriantów", w tym:

- 176 wniosków od wojewodów,
- 5 wniosków od Ministra Edukacji Narodowej,
- 5 wniosków od Ministra Spraw Zagranicznych.

(dowód: akta kontroli str. 194-201, 215, 816-1257, 1920-1922, 1980-1982)

W ramach prowadzonej kontroli szczegółowym badaniem objęto wybraną próbę 30 wniosków spośród wyżej wskazanych. Badaniem objęto:

- wszystkie wnioski Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Spraw Zagranicznych,
- 20 losowo wybrane wnioski wojewodów.

(dowód: akta kontroli str. 1980-1982)

W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono m.in., że w każdym przypadku Minister dokonywał analizy i oceny wniosków w zakresie zgodności przeznaczenia wskazanych w nich środków finansowych z celami określonymi w ustawie o repatriacji.

(dowód: akta kontroli str. 1486-1544, 1980-1982)

Dyrektor DOiR podał m.in., że: w związku z tym, iż zdarzały się przypadki nieterminowego zgłaszania wniosków przez MSZ, MEN i wojewodów, Wydział ds. Repatriacji informował co kwartał z tygodniowym wyprzedzeniem - faxem – o konieczności terminowego złożenia wniosku. Ponadto, w sytuacji, gdy istniało prawdopodobieństwo, że dany wniosek nie wpłynie w terminie – pracownik Wydziału kontaktował się telefonicznie z pracownikami urzędów wojewódzkich, MSZ lub MEN w celu przypomnienia o konieczności złożenia

³⁸ Nr DOiRII/640-41/12MG.

³⁹ M.P. Nr 115, poz. 585. Komunikat ogłoszono 13 sierpnia 2012 r.

wniosku nawet w sytuacji, gdy nie było zapotrzebowania na środki finansowe – wówczas przyjmowana była informacja o braku zapotrzebowania.

(dowód: akta kontroli str. 2062-2073)

3.3. Działania w zakresie sporządzania wniosków o dokonanie podziału rezerwy celowej budżetu państwa "Pomoc dla repatriantów"

Opis stanu faktycznego

W okresie od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 30 czerwca 2013 r. Minister Spraw Wewnętrznych wystąpił do Ministra Finansów z 18 wnioskami o dokonanie podziału rezerwy celowej budżetu państwa "Pomoc dla repatriantów".

(dowód: akta kontroli str. 816-1257)

W ramach prowadzonej kontroli szczegółowym badaniem objęto wszystkie ww. wnioski i stwierdzono m.in., że:

- Przy sporządzaniu wniosków Minister uwzględniał wszystkie wnioski o przyznanie środków z rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów” wpływające od Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Spraw Zagranicznych oraz wojewodów (po dokonaniu ich weryfikacji). We wnioskach nie stwierdzono błędów mogących mieć wpływ na odmowę wydania przez Ministra Finansów decyzji o dokonaniu zmian w budżecie państwa lub na przyznaną w decyzji Ministra Finansów kwotę środków z rezerwy celowej.
- Wnioski o dokonanie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów” w okresie od 2011 r. (10 wniosków)⁴⁰ składane były do Ministra Finansów w terminie nie dłuższym niż 8 dni od daty wpływu do Ministra najpóźniejszego wniosku o przyznanie środków z ww. rezerwy celowej⁴¹.

(dowód: akta kontroli str. 816-1257, 1545-1563, 1917-1977)

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości działania Ministra Spraw Wewnętrznych realizowane w celu efektywnego wykorzystania środków z budżetu państwa na pomoc udzielaną w ramach procesu repatriacji.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴², wnosi o:

1. Zintensyfikowanie prac nad Planem wdrażania dokumentu Polityka Migracyjna Polski w celu jego przyjęcia przez Radę Ministrów.
2. Zapewnienie terminowego zajmowania stanowiska w sprawie wyrażenia zgody na wydanie wizy w celu repatriacji lub przyrzeczenia jej wydania stosownie do art. 106 § 3 k.p.a.
3. Zapewnienie kompletności danych we wnioskach o wydanie wizy w celu repatriacji w części VII Adnotacje urzędowe w zakresie:
 - a) rodzaju postanowienia w sprawie udzielenia zgody, daty jego udzielenia, imienia i nazwiska wraz ze stanowiskiem służbowym i podpisem osoby prowadzącej sprawę⁴³,

⁴⁰ W przypadku wniosków składanych w latach 2009 - 2010 niemożliwym było ustalenie dat ich nadania do Ministra Finansów ponieważ zgodnie ze udzielonymi wyjaśnieniami dokumenty potwierdzające nadanie ww. wniosków zostały zniszczone.

⁴¹ Na 10 zbadanych wniosków w jednym przypadku wniosek składany był w terminie nie dłuższym niż 8 dni od daty wpływu do Ministra najpóźniejszego wniosku o przyznanie środków z rezerwy celowej. W pozostałych 9 przypadkach termin ten nie był dłuższy niż 7 dni.

⁴² Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

⁴³ Dot. sprawy: DOI.R.II.640-25/2013.

- b) numeru wydanej wizy wjazdowej w celu repatriacji, daty wydania wizy, daty nabycia obywatelstwa polskiego przez wnioskodawczynię wraz z kodem urzędu poświadczającego nabycie obywatelstwa polskiego⁴⁴,
 - c) numeru identyfikującego wnioskodawcę oraz numeru systemowego wniosku⁴⁵.
4. Konsekwentne prowadzenie prac w celu osiągnięcia pełnej funkcjonalności przez moduł Repatriant.
 5. Wydawanie decyzji o udzieleniu pomocy finansowej repatriantom w terminach umożliwiających wypłacanie tej pomocy w ciągu 60 dni od dnia przekroczenia granicy przez repatrianta.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia ... maja 2014 r.

Tekst ujednolicony wystąpienia pokontrolnego, zgodnie z treścią uchwały Nr 20/2014 Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z dnia 14 maja 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Administracji Publicznej
Dyrektor
Bogdan Skwarka

.....

⁴⁴ Dot. spraw: DOI.R.II.640-98/09, DOI.R.II.640-55/10.

⁴⁵ Dot. sprawy: DOI.R.II.640-181/11.